

СОВЕДУУД — ЭМХИДХЭХЫ ЕХЭ ХҮСЭН

АРАДАЙ депутатуудай нутагай Соведаудэй хуналта болохоор харагдан үлүүхэн сар үнгэрбэ. Энэ гүнзгий удаха шартай үйл хэрэг политическ болон ажалай угааг эхэ дэбжэлтын орон байдалда, баяр байсалханта үе сарта боложо үнгэрбэ. Депутатда дэбжүүлэгдэн бүхы кан- дидатуудай түлөө нэгэ хүн шонгөр, нэгэ ханалтайгаар

БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИ БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БҮРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЕЙ, МИНИСТРУУДАЙ СОВЕДЕЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной декабрин 21-нээ гарана

№ 170 (16093)

1982 оной июлин 24, суббото

Сэн 3 мүнэн.

ХУРЯАЛГАДА ЧАС БҮХЭН ҮНЭТЭЙ!

10 ГАРАН ТОННО НӨВСЭЛЭГДӨӨ

Жаргалантын полевой стан. Энд Удын совхозой гурбадахи одгелсини АМ-0,4 түхэлэй аргат тохдогдохой хүдэлгэдэж байна. Манай тэндэ хүрэн урар автомашин жолоочин Л. А. Борисов сабагданан ноо ноогоон намаа тэгээд, аргатда асархаа яаража ямба. Силосэй ургамалнууды сабагдан машини механикатор Дамба Дугаржав ноогоо баһал түргэнөөр сабаһа. Тэдэнэр аргатды наадууһуур хүдэлгэһын тула эршмэтэйгээр ажаллана.

И. Н. Конюков, С. Г. Рассадин гэгшэд сабагданан, хэршэгдэн ноогоо удаа хэбүүлэгдүй, түргэн татажа гурил болгоод, сарһан ба- лон целлюфан мээшэгүүдэ тооногуулаа эхэ урта. Тэршээд ноогоо зөөдэг автомашини жолоочин Л. А. Борисов болон ноогоо сабагдан машини аргатдай тракторист Д. Дугаржав гэгшэд аргабад жэжээд сугтаа хүдэлжэ, ноогоон витаминтай гурил бэлдэх талар нилээд дэршэн хүнүүд юм.

Тэбээр түрүүшээр Хүйтэн-Булаг гэжэ газарта чргалан халахай болон элээб бургад үбэ сабаһа. Мүн И. Жаргалантын таряаланай зааарин үдхн халахай, ноогоо ургамалы сабажа дүүргэдэ, үшөө һайса урга- ган хойнонь тусгаар тари- даһан таряанай ноогоо са- шаха байна. Ингэжэ тус аргатай шэмэтэй һайн гурил болхоор ургамал бэдэржэ олоно.

УДААРАН, УНЖАГАЙРАНГҮЙ

Бурядай АССР-эй статуправленин мэдээсэлнээ

Байгша ондо республикнай ажахунууд бүхылдэ 545,3 мянга хүтэтэй гентар сабшалангай ноого сабшаха түсэбтэй юм. Мүнөө июлин 19-нэй мэдээгээр, 17,8 мянган гентарай ноого сабшаг- даа гэхэ гү, али нелдонной энэ «сынхиноо 4,8 мянга хүтэтэй гентарар эхэ газар- ралыг ноогоо унагаадаба. Гэхэтэй хамта бүхы сабшалангай оройлоод 3 процен- тинь сабшагаад, абаха ёһотой 500,9 мянган тоноо үбэнэй минт 6171 тоноо хураагдаад, тусэбтэй оройлоод 1 процент дүүргэдэж байһан ушарта һаанаа бол- лонгүй байхын аргагүй.

Кабанский районий ажа- хунууд бүхы сабшалангайн- гаа 12 «уртын ноого сабшаа», 101,4 тоноо үбэ дүрлөө. Загайин Прибай- калин, Улаан-Удын райо- нуудай колхоз, совхозууд сабшалангайнгаа 5-8 про- центинь ноого сабшаа. Тингэжэ эдэ районууд үбэ хураажа абаха түсэбөө һаяа 4-7 процент дүүргэдэж бай- на.

Тон сэхэ, 431 мянган тоноо үбэ абаха түсэбтэй Эдэн районий ажахунууд амил 15 тоноо бэлдэхэ, Хар- жинин (43,8 мянган тоноо), Яруунын (59,8 мянган тоноо) районууд мүнөө хүр- тэр нэгшэ тоноо соможо шадгагүй байха юм. Мухар- Шэбэрэй, Хялгын, Бэшуу- рэй, Захаамин, Түхэнэй районууд үбэ бэлдэхэ түсэ- сэбөө оройлоод 0,4-0,9 процентэ хүргэнхэй. Энэ жэлдэ сенаж нелдон- донойноо зарим тэдэ эхэ дарагдэбшэ, бүхылдэ 190,6 мянган тоноо бэлдэхэдэ ёһотой сенаж оройлоод 14,3 мянган тоноонь траншейд хэгдэл, түсэб һаяа 8 процент дүүргэдэ. Даб дээрэ Хэжэнгийн райо- ний совхозууд сенаж эхээр дараа. Бүхылдэ 8 мянган тоноо шэмэтэ тэжээл бэлд- хэхэ аад, эндэхид 290,4 тоноо сенаж даража, түсэбөө 36 процент дүүргэ. Прибайкалин, Загайин райо- нууд сенаж дараха хүдэлмэ- ринэ муу бэшээр аюулаа.

ФОТОРЕПОРТАЖ

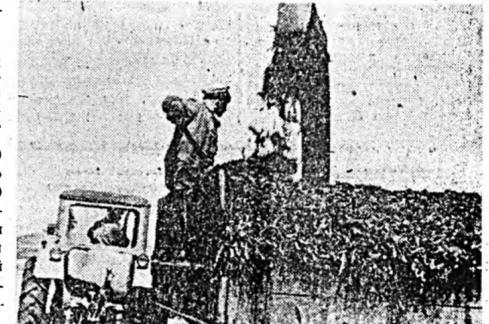
НОГООБОРИШЕ ҮЛӨӨХЭГҮЙ

Нэлхын үргэн сабшалан- гай ноогоон ургасын эдэг- гээ хүсэжэ, үнгын сэгсг на- ша намаагайн погыжык га- рашоод, нахдан найгажа, нөбшөө халханда намхалзан байхень харахда, яагашье һайхн гэшөө! Ургамал ноогоон, элдэб сэгсгүдэй, мүн һая сабшалангайн үбэнэй үнэр амхалан ноогоно.

«Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Марте м. я н. Александрович Спиридонов- той Сулхара голые урууда- били. Харгын хоёр түүгэр тон нэгэ жэжээ һайнаар ур- гаһан шенисын тарян, мүн хүнэй үдэг тулама үдхэн ноогон төбхөн, ха- байһа. Зүүн гар тэмэнай ха- да гүбээ бурхөөһөн тарян, баруун тэмэнай ялар саана хада тулаа намхлын сабшалан.

«Изя наашадашье эн- дэмэй инмэ ургаса гараа- гүй юм. Харгын тээ тэрэ добын ноогоо. Нелдон эндэ сабшалаһа байха, таряан- ны зулганаа ноогон үбэ байгаа һэн. Даб дээрэ энэ- ны сабшалангайн үбэнэй һайса ургар. Түрүүшн эл- жээндэ шингэй, ноён та- зарай, голый эрвэйн та- хаархи, уналуурин хана- бай хажуугаарин ноогоо сабшалаһа, гэжэ тэрэ урма- шангар хоорэн.

инковтэй хэды үгэ андла- дабади. — Би энэндэ табалахн жэлдэ хүдэлжэ. Аргатай хуушара. Тингэбшэ но- гоон гурил гаргаха түсэбөө нэгшэ жэлдэ дүүргэдэж гэжэ байгаагүйбди. Жэжэнь, нелдон ургамал ноогоон хомор байгааһе һаань, 3500 центнер гурил бэлдэхэ һэмди. Энэ жэлдэ 4200 центнер гурил татаха бай- хабади. Даб дээрэ түрүүшн 300 шаху центнер гурил гаргаабди. Петр Бельский гэгшэтэй ээлхээд аргата- даа үдэр һүнгүй хүдэлгэнэ- бди.— гэжэ тэрэ хэлэнэ.

МОНЖИЛОВ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Үбэ, тэжээл бэлдэхтэ дээр шаргажа албан түрүү тракторист Д. Г. Екимов. 2. АМВ түхэлэй аргат га- халгаргай хүдэлгэдэ. 3. Шэмэтэ ноого сабша- дана.

— Ияя наашадашье эн- дэмэй инмэ ургаса гараа- гүй юм. Харгын тээ тэрэ добын ноогоо. Нелдон эндэ сабшалаһа байха, таряан- ны зулганаа ноогон үбэ байгаа һэн. Даб дээрэ энэ- ны сабшалангайн үбэнэй һайса ургар. Түрүүшн эл- жээндэ шингэй, ноён та- зарай, голый эрвэйн та- хаархи, уналуурин хана- бай хажуугаарин ноогоо сабшалаһа, гэжэ тэрэ урма- шангар хоорэн.

Тус аргатай ахалагша машинист Александр Олен- дагшад булта сабшалан дээгүүрээ абажа хараа, ха- лангаа, хэды шонзон үбэн аргабад гэжэ тодорхойло- бли. Энэн дээрһэн хараха- да, хэрбээ үнгэрһэн жэлдэ 14 мянган центнер үбэ аба- хан һаа, мүнөө соһом 20—21 мянган центнер үбэ хураа- ха аабзабди.— гэжэ түрү- лэгшэ хэлэнэ.

Ажахын түрү механиза- торнуудай нэгэн Динтр Га- лактионович Екимов КФФ түхэлэй аргатай ноого сабшаад үгэхэдэнь, залуу тракторист Григорий Фео- дов тэрэниһе талгаларга- гүй зөөдэг юм. — АМВ-1,5 түхэлэй бүрн хүсэтэй үшөө нэгэ шэнэ аргат тохдохойбди. Ингээд доһик, расп ноогоон ур- гасын һайн болоходо, тэрэ- нээ хүдэлгэжэ эхилхэбди. Юрьелот, мүнөө жэлдэ 950 —1000 тоноо ноогоон ви- таминтай гурила татаха арга бин. Нелдондо 706 тоноо нимэ гурил бэлдэхэдэ, ту- галануудаа, хурьгадаа, һаа- лын үнээдэж, шубуудта һайса элүүлжэ талха га- риланай зүйл горитой алмаа һамди.— гэжэ нүхэр Спири- донов һэмэнэ.

Эндэһээ саашаа абажа, нэгэ багахан добын хуушуу тойроодхиходоний, бургаа һанай наагуур тракторай гурилан ноогоно һуураата үдхэн тунга ноогоо урматгай- даар хабтайган унагажа абаба. Тээ саанан хэдэн гар хажуураад бургаһанай эл- ха, эһанар ухашалан сабша- жа байхнь харагдана. — Мэргемын Михайло- вич Фёдоров даадаг эн- ножоруулагдан энэ эндэ һаянгар үбэндэ ороо юм. Үнэндөө, эвононууд үбэн- нүүдэй хүтэлбэригшэдэй дэмжэхэ байһандын этгэн найдаһа, гэжэ тэрэ манай оройной олон миллион хү- бүд, басагадай үмэнһөө мэдүүрээ.

Правительствануудайнга буу эзбэг эхээр бүтэн гар- жажа байһандын, барунай оройнуудай эгээтэй юрын хү- нүүд голгоһоо гэгшэ Швей- цари түлөөлэгшэ Мартин Хольтберг үгэ хэлэхэдэ тэмдэгтэ. Стокгольмдэ Минек хүртэр үргэлжлэхэ манай зариме багаһан юузын гэжэ заримашууд тооложо- ны болохо гэгд тэрэ көр- өгөөг үргэлжлүүлбэ. Гэбшэ тэрэ манай хүдэлгөнэй хубин болоно.

МАНАЙ ҮГЭ—ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЗЭБСЭГ

«1982 оной эб найрамдалай аяншалда» хабдагшад июлин 22-то Москвагай хүдэлмэршэд болон алба хаагшадтай эрлэмтэд болон студент залуушуудтай уул- залуу байгаа. Уулзалгын үе- лдэ болонхо хоорлоонгүд бүхэ зэбсэгүүдэ хурьяа хуай, ургажа абаа залуу үгэнэй эрэдүй тухай ан- харад оролдогоор нэбэр- хэн байна.

Ф. Эдержинскини нэр- митэй «Трехсторон ман- дактур» гэжэ нумаажан бүдэй комбинатда болонхо уулзалгада Даниин, Нор- вегинин, Швейцарн ба Фин- ландин түлөөлэгшэд хаба- даба. Термодлерна дайнай аюулые усадхан зайсуулаа.

дэ эб найрамдалай ба бүү зэбсэгүүдэ хурьяан хуай нүүдэй тэмээлд совет эхнэр- нүүдэй үндэр эхэ уялгатай байһан тухай уулзалгада хабаадагшад хэлээ. Соци- лизмдай профкомой түрүүлэг- шэ В. Погибелова, нэгшэ Ш. Смирнова үгэ хэлэхэдэ, барунай оройнуудтай «дэб- дэжарта эсэргүү худалондэ үндэр сэгнэтэ үгэба. Ша- харуу байдалы һуларуу- лын түлөө тэмээлд хойто оройнуудай аргатуудай эхэ хубитгай оруулжа байһа- нинь тэмдэглэгээ.

дэбшэ хүснэбди гэжэ тэмдэглэбэ. —Амгалан тайбарна, бү- хы арауудтай хани бари- саатайгаар ажагуула ху- сэлэн совет хүнүдэй үүс- лэлдэ бүхн биднээг гү- рүүлдэг юм гэжэ Финлян- дин парламентын гэгшэн Мариетта Стениус-Лаву- шин мэдүүрээ. «Европ», баруун ба зүүн оройнууда лдерия бүү зэбсэгүүдэ үгэ хэлээ. «Дэлхэй дээрэ ялар- на зэбсэг хэрэгсэлүүдэе усадхан зайсуулаа». «Бүү зэбсэгүүдэ хурьяан ба эб найрамдалай түлөө гэгшн урла эвонунуудтайгаар чи- ргэгдэнэ байһан аянша- лда хабаадагшад энэнэнэ тигсгэндэн урла баргай.

«Молния-1» НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ «Молния-1» гэжэ хэлэх холбоной ээлхээтэ хэмэл одж 1982 оной июлин 21-дэ Советск Союзһаа ниидхүүлэгдэбэ. «Молния-1» гэжэ хэлэх холбоной хэмэл одон холон зайдэ телефонно- телеграфна радио- холбоо тогтоохын, мүн СССР-эй Түбэй телевиденин программнууде холын Хойто зүгэй, Сибириин, Алес-Дурне зүгэй ба Дунда Азиин райо- нуудатай «Орбитын» пунктирда дамжуулгаар зориула- данхай. Хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгэй хойто хахад хубидэ үргэл сөөдэ захын—3890 километрэдэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй урда хахад хубидэ 650 километрэдэ гаргадаа. Хэмэл одон 11 час 40 минута соо Газары тойрон даһана. Замын хоолчүү—63 градус.

Телевиденин программнууде дамжуула, холын зайдэ одон каналтай радио-холбоо тогтоохо аппаратуруудай гадаа, хүтэлбэригшэ-хэлхэмгн комплексн аппаратуу- дун хэмэл одоной зариме тааруулан табижа, элш хүсөөг манжа хүтэлбэригшүүд тэрэн дээрэ тохдогон табигданхай. Абтаһан баримта мэдээндүүд ёһоор, хэмэл одон дээрэ тохдогдохон аппаратура һайнаар хүдэлжэ. «Молния-1» гэжэ, элэл одоор дамжуулан хэлэх холбоон программнын ёһоор бэлүүлэгдэ байна. (ТАСС).

«Хүн», «Молния-1» гэжэ хэлэх холбоной ээлхээтэ хэмэл одон 1982 оной июлин 21-дэ Советск Союзһаа ниидхүүлэгдэбэ. «Молния-1» гэжэ хэлэх холбоной хэмэл одон холон зайдэ телефонно- телеграфна радио- холбоо тогтоохын, мүн СССР-эй Түбэй телевиденин программнууде холын Хойто зүгэй, Сибириин, Алес-Дурне зүгэй ба Дунда Азиин райо- нуудатай «Орбитын» пунктирда дамжуулгаар зориула- данхай. Хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгэй хойто хахад хубидэ үргэл сөөдэ захын—3890 километрэдэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй урда хахад хубидэ 650 километрэдэ гаргадаа. Хэмэл одон 11 час 40 минута соо Газары тойрон даһана. Замын хоолчүү—63 градус. Телевиденин программнууде дамжуула, холын зайдэ одон каналтай радио-холбоо тогтоохо аппаратуруудай гадаа, хүтэлбэригшэ-хэлхэмгн комплексн аппаратуу- дун хэмэл одоной зариме тааруулан табижа, элш хүсөөг манжа хүтэлбэригшүүд тэрэн дээрэ тохдогон табигданхай. Абтаһан баримта мэдээндүүд ёһоор, хэмэл одон дээрэ тохдогдохон аппаратура һайнаар хүдэлжэ. «Молния-1» гэжэ, элэл одоор дамжуулан хэлэх холбоон программнын ёһоор бэлүүлэгдэ байна. (ТАСС).

